

О.Я. Галашин, О.В. Турчин

БІОЛОГІЯ

**Зошит для лабораторних робіт
та екскурсій**

8 клас

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 74.262.8
УДК 075.3
Г15

Рецензенти:

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
методики біології ТДПУ ім. В. Гнатюка

Г. Я. Жирська;

вчитель вищої категорії, вчитель-методист ТЗОШ № 26

А. З. Бригідир;

вчитель вищої категорії ТЗОШ № 23

Г. Я. Кульчицька

Галашин О.Я., Турчин О.В.

Г15 Біологія. 8 клас: Зошит для лабораторних робіт та екскурсій. —
Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2008. — 64 с.

ISBN 978-966-10-0098-7

Пропоноване видання містить інструктивні картки для проведення лабораторних робіт та екскурсій з біології у 8 класі.

Його мета залучити учнів до активного самостійного навчання та узагальнення вивченого матеріалу.

Посібник укладено відповідно до чинної навчальної програми з біології для 12 річної школи.

Призначено для учнів та вчителів загальноосвітніх навчальних закладів, студентів вищих навчальних педагогічних закладів.

ББК 74.262.8
УДК 075.3

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва*

ISBN 978-966-10-0098-7

© Галашин О.Я., Турчин О.В., 2008
© Навчальна книга — Богдан, макет,
художнє оформлення, 2008

Вимоги безпеки під час виконання лабораторних робіт

- 1. Уважно вислухайте пояснення та завдання учителя.**
- 2. Прочитайте інструктивну картку. Незрозумілі пункти з'ясуйте у учителя.**
- 3. Без дозволу учителя не приступайте до роботи.**
- 4. Виконуйте роботу згідно інструктивної картки.**
- 5. Розберіться в будові об'єкта і тільки після цього приступайте до заповнення таблиць та малювання.**
- 6. Малювати об'єкт треба обов'язково – це важливий прийом вивчення живого світу.**
- 7. Малюнок повинен бути великим та чітким. Спочатку треба малювати контури об'єкта, основні частини, а потім – деталі простим олівцем. Наприкінці малюнок потрібно обвести м'яким олівцем.**
- 8. Малюнок розташовуйте з лівого боку зошита, підписи – з правого, біля нього. Підписи робіть ручкою.**
- 9. Підписи робіть чіткими, виділяючи основний зміст.**
- 10. Після виконання роботи зробіть чіткі та стислі висновки.**
- 11. Завершивши роботу, наведіть порядок на своєму робочому місці: витріть і складіть інструменти та матеріали, з якими працювали. (Будьте обережними з гострими і колючими інструментами.) Поставте на місце мікроскоп.**

Правила користування мікроскопом

- 1. Поставте мікроскоп у робоче положення: поверніть його штативом до себе, дзеркалом та столиком від себе проти лівого плеча, приблизно на 2–3 см від краю стола; спеціальною серветкою протріть об'єктив, окуляр та дзеркало.**
- 2. Висвітіть поле зору мікроскопа, дивлячись в окуляр лівим оком і не закриваючи правого, повертайте дзеркало в напрямі джерела світла, доки поле зору не буде рівномірно освітлене.**
- 3. Мікропрепарат покладіть на предметний столик мікроскопа і зафіксуйте його зажимами.**
- 4. Знайдіть чіткість зображення мікропрепарату за допомогою гвинтів мікроскопа.**

ІНСТРУКТИВНІ КАРТКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

Дата проведення лабораторної роботи

Лабораторна робота № 1

Тема. Вивчення особливостей тваринних клітин та тканин

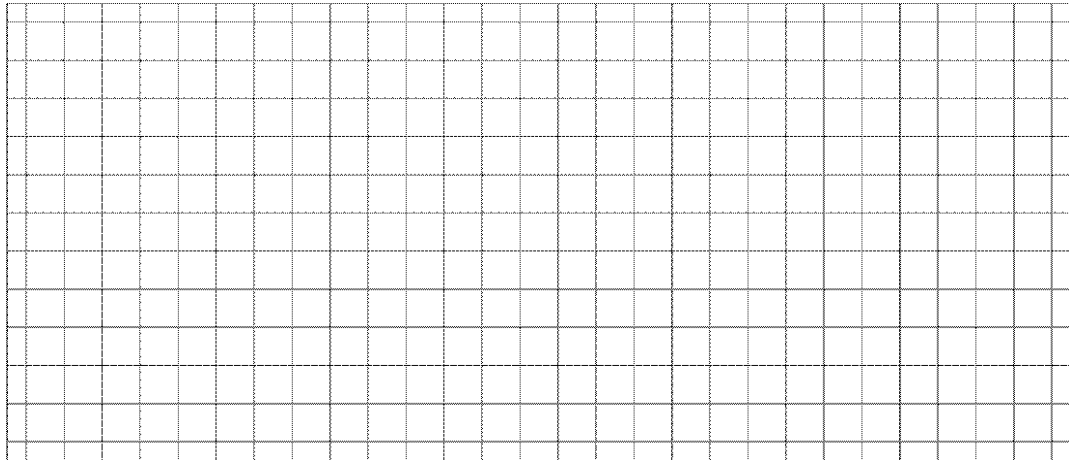
Мета. Ознайомитись із будовою тваринної клітини, будовою основних груп тканин організму тварини та їх видами; навчитися розрізняти види тканин, порівнювати рослинну і тваринну клітини та тканини.

Обладнання: фабричні набори мікропрепаратів клітин та тканин організму тварини, мікропрепарати крові, мікроскопи, таблиці "Будова клітини рослини", "Будова клітини тварини", "Будова тканин тварини".

Хід роботи

1. Розгляньте під мікроскопом мікропрепарати листка камелії і тваринну клітину. Порівняйте побачене із таблицями.

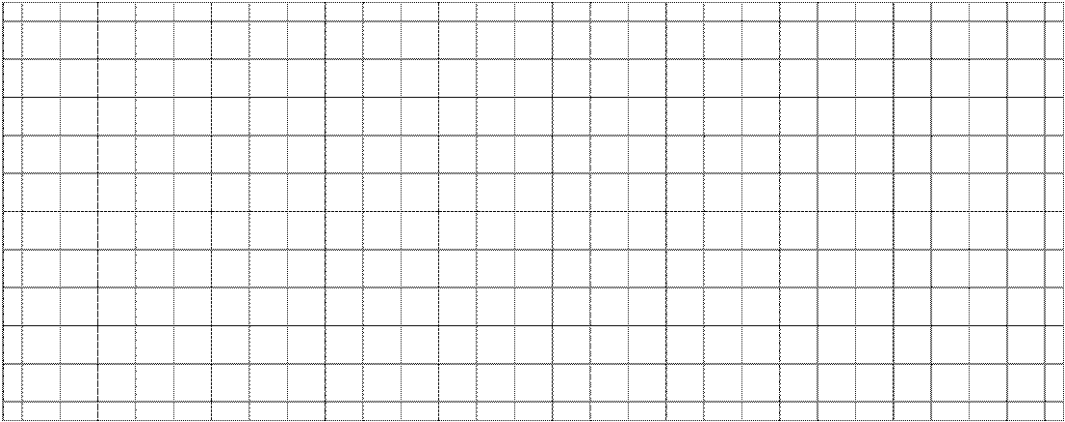
2. Зробіть у зошитах схематичний малюнок будови клітини рослини і тварини. Зробіть підписи малюнка та його частин.

3. Розгляньте під мікроскопом 2–3 мікропрепарати епітеліальної тканини.

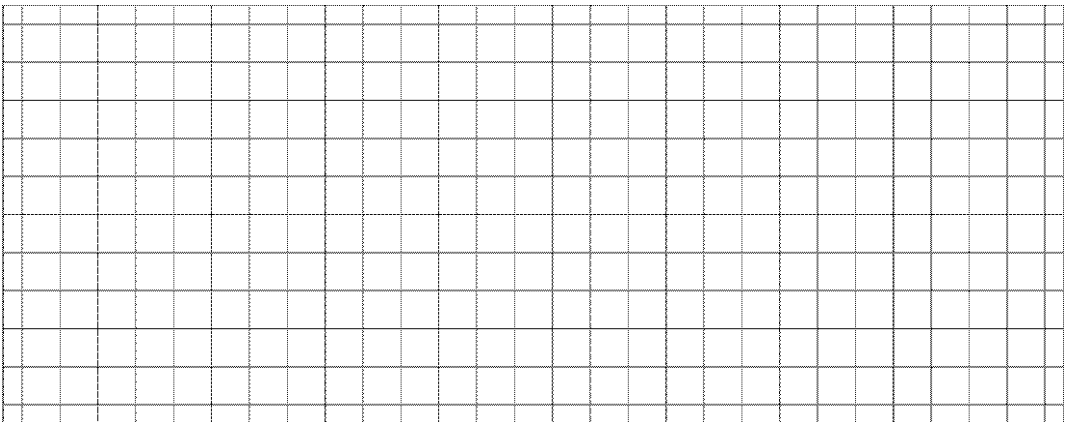
Користуючись таблицею та малюнками підручника, визначте вид кожної з них.

4. Зробіть у зошитах схематичний малюнок невеликої частини одного з препаратів. Позначте форму клітин, особливості розташування у тканині. Зробіть підписи малюнка та його частин.

5. Розгляньте різні види сполучної тканини (2–3 мікропрепарати). Зазначте, що є спільного в їхній будові.

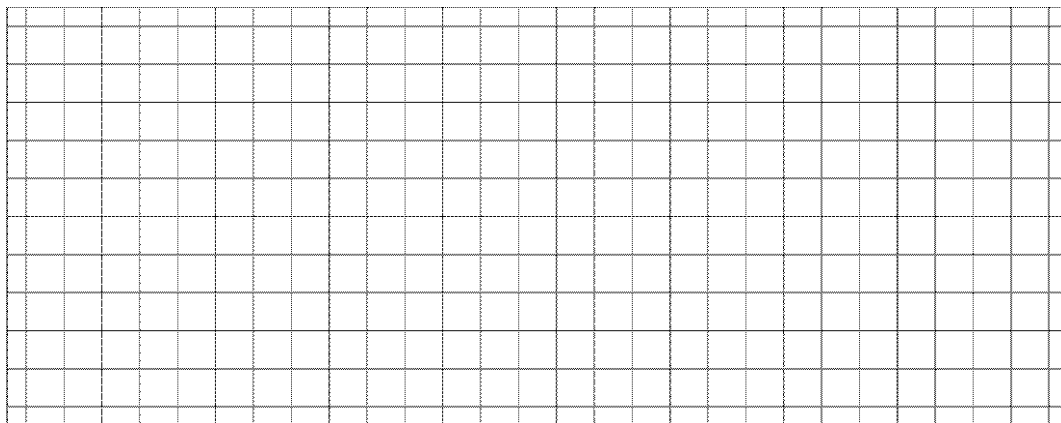
6. Зробіть у зошитах схематичний малюнок невеликої частини одного з препаратів. Зробіть підписи малюнка та його частин.

7. Порівняйте епітеліальні та сполучні тканини, назвіть риси подібності та відмінності.

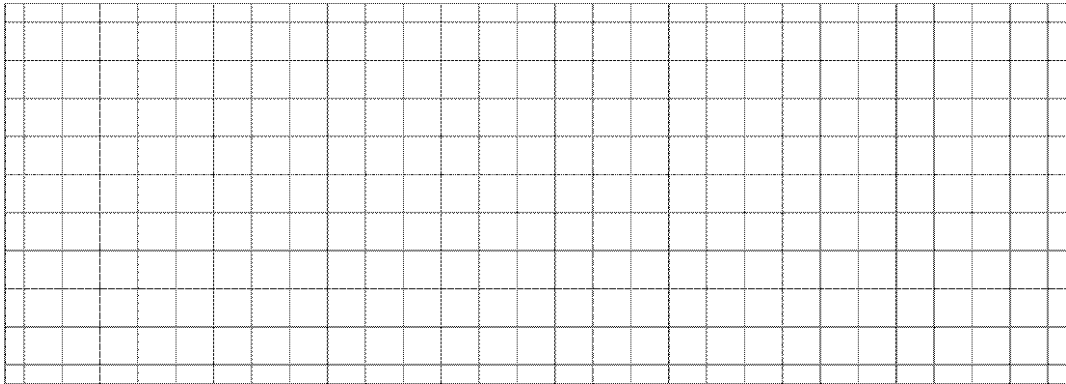
8. Розгляньте мікропрепарати гладенької та поперечносмугастої м'язових тканин. Порівняйте з малюнками підручника та таблиці. За якими ознаками визначили ви кожен з них?

9. Зробіть схематичні малюнки та відповідні підписи тканин у зошиті.

10. Розгляньте мікропрепарат нервової тканини. Порівняйте з малюнками підручника і таблиці. Зазначте, чим нервова клітина відрізняється від інших клітин.

11. Намалюйте в зошиті схему нейрона, підпишіть його частини.

12. Заповніть таблицю.

Групи тканин та їх види

Групи тканин	Види тканин

13. Зробіть висновки:

- про спільне і відмінне у тваринній та рослинній клітинах;
- про будову тканин тваринного організму у зв'язку з їхніми функціями.
